

Már 15 éve **szelektíven** gyűjtik a lámpákat

Idén ünnepli 15 éves fennállását a hazai lámpahulladék-begyűjtési rendszer, amely az évek alatt folyamatosan bővülve európai összehasonlításban is jó eredményeket tud felmutatni.

Az Európai Unióban 2002-ben született először szabályozás az elektronikai hulladékokról. Ez a jogszabály az ún. 1. irányelv az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól, azaz a WEEE1 (Waste of electrical and electronic equipment). Hazánkban ez a szabályozás és az ennek megfelelő kormányrendelet fektette le az e-hulladékok, köztük a világítástechnikai hulladékok gyűjtésének és kezelésének alapjait.

A folyamat lényege a kiterjesztett gyártói felelősség elve, amely szerint a világítástechnikai termékek gyártói és forgalmazói 2005. augusztus 31-től kötelesek visszagyűjteni, hasznosítani és ártalmatlanítani a használatból kivont lámpahulladékot.

Magyarországon ekkor hozta létre a GE Hungary Kft., a Philips Lighting Hungary Kft. és az Osram Kft. az Electro-Coord Magyarország Nonprofit Kft-t, amely napjainkban is közvetítő szervezetként koordinálja a lámpahulladék országos begyűjtését. Az alapító cégek jogutódjai ma a következő társaságok: Tungstram Operations Kft., Signify Hungary Kft és Ledvance Kft.

A rendszer működésének alapvető szabályait és a gyártók kötelezettségeit jelenleg a WEEE2 irányelv határozza meg. Ez az irányelv és a hozzá kapcsolódó 197/2014. (VIII.1.) kormányrendelet a korábnál magasabb

arányú visszagyűjtési kötelezettséget (a piacra helyezett termékmennyiség 65%-a) határozott meg a gyártók részére. Ezen felül pedig megadták a minimálisan elérendő újrahasznosítási rátát is, ez 80% lett.

A fenti célszámok nagy kihívást jelentenek a lámpahulladékok esetében, mivel ezek a termékek sokkal kisebb arányban tartalmaznak értékes alapanyagokat (elsősorban fémet), mint a háztartási kis- és nagygépek. A lámpák anyagának összetétele 90%-ban üveg, amely relatív alacsony értékénél fogva kevésbé ösztönzi a hulladék tulajdonosát a szelektálásra.

Ennek ellenére hazánkban évről évre sikerül teljesíteni, sőt túlteljesíteni a fenti követelményeket. Az országos gyűjtőhálózat teljesítménye 2019-ben már 550 tonna volt, így a 2018-ban értékesített mennyiség 65%-át sikerült begyűjteni. A begyűjtött lámpahulladék feldolgozása során pedig elérjük a 85%-os újrahasznosítási arányt.

Amíg az eddigi e-hulladékos uniós szabályozásoknak, a WEEE1 és a WEEE2 irányelveknek az elektronikai berendezésekből származó hulladékok újrahasznosítása a fő célja, az Európai Unió ún. Körfor-

gásos Gazdaság című irányelv csomagjának részét képező 2018/851 számú európai parlamenti és tanácsi irányelv fókuszában már a felelős terméktervezés áll.

Ez különösen fontos a világítástechnikai iparban, hiszen az elmúlt években ott lezajló robbanásszerű fejlődés jelentős hatással van a keletkezett lámpahulladékokra is. A higanytartalmú kompakt és egyenes fénycsövek háttérbe szorulása és a LED elterjedése jelentős lépés a fenntarthatóság felé.

Azonban a LED-lámpák begyűjtése és újrahasznosítása egészen más követelményeket támaszt amiatt, hogy ezeknél a termékek-nél jóval kevesebb az értékes másodlagos nyersanyag, és a LED-ek újrahasznosíthatósági aránya jelenleg alacsony. További probléma, hogy a gyorsan változó technológia miatt a LED-lámpák kevésbé szabványosítottak, így hulladékfeldolgozásuk gépesítését még fejleszteni kell. Ezért az új, innovatív világítási megoldásoknál a termékfejlesztés terén még sokat kell dolgozni az újrahasznosíthatóságért. ◀

KÖSZÖNJÜK, HOGY ÖN IS SZELEKTÍVEN GYŰJTI A LÁMPAHULLADÉKOT!

ELECTRO-COORD
MAGYARORSZÁG

Electro-Coord Magyarország Nonprofit Kft.
1132 Budapest, Váci út 12. 1. em. 1.

Tel.: 06 30 222-2229 info@electro-coord.hu www.electro-coord.hu

